

Ympäristönsuojelu- ja jätelain mukainen valvontasuunnitelma vuosille 2021–2023

Oulun seudun ympäristötoimi

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Valvontasuunnitelman perusteet	2
Ympäristönsuojelulaki (YSL) ja valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA)	2
Jätelaki	2
3. Alueen ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot.....	3
4. Suunnitelman mukaiset valvontakohteet	5
Ympäristönsuojelulain mukaiset luvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröitävät kohteet	5
Jätelain mukainen valvonta	6
Jätehuoltorekisteriin merkityn jätteen keräystoiminnan (Jätelaki 100 §) säännöllinen valvonta	6
Jätteiden kansainvälisiin siirtoihin liittyvien toimintojen valvonta	7
5. Muut valvontakohteet.....	8
Muut ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitusvelvolliset toiminnot.....	8
Melua tai tärinää aiheuttavat toiminnot	8
Koeluontoinen toiminta.....	8
Poikkeukselliset tilanteet.....	8
Pilaantuneet maat	9
Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	9
Ilmanlaadun seuranta	9
Ympäristönsuojelumääräysten valvonta	9
Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi	10
Muu ympäristövalvonta.....	10
Ympäristönsuojelulain nojalla annetut asetukset.....	10
Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017) eli hajajätevesiasetus.....	10
Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) eli nitraattiasetus	11
Valtioneuvoston asetus eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilman johdettavien päästöjen rajoittamisesta (64/2015) eli VOC-asetus.....	11
EY:n asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista (1005/2009) eli otsoniasetus	11
Muu jätelain mukainen valvonta	11
Muun lainsäädännön mukainen valvonta.....	12
Maa-aineslain (555/1981) mukaiset kohteet	12
Vesilain (587/2011) mukaiset kohteet	13
Vesihuoltolain (119/2001) mukaiset kohteet.....	13

Maastoliikennelain (1710/1995) ja vesiliikennelain (782/2019) mukaiset kohteet	14
Kemikaalilain (599/2013) mukaiset kohteet	14
Luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaiset kohteet	15
Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaiset kohteet	15
6. Toimintojen ympäristöriskien arviointi	16
Ympäristönsuojelulain mukaiset kohteet	16
Jätelain mukaiset kohteet	17
7. Valvontatoimenpiteet ja valvonnan maksullisuus.....	18
Ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonta	18
Ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen tarkastusten maksullisuus ...	19
Jätelain valvonta ja tarkastusten maksullisuus.....	19
8. Valvonnan organisointi ja resurssit.....	21
Henkilöstöresurssit.....	21
Viranomaisten välinen yhteistyö	21
Käytössä olevat tietojärjestelmät	22
9. Valvontaohjelma ja valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	24

1. JOHDANTO

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava säännöllistä valvontaa varten ympäristönsuojelulain sekä jätelain mukaiset valvontasuunnitelmat. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti. Jätelain 124 §:n mukaan suunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi. Oulun seudun ympäristötoimessa ympäristönsuojelu- ja jätelain mukaiset valvontasuunnitelmat on yhdistetty ja laadittu vuosille 2021–2023. Valvontasuunnitelmassa ei ole ennakoitu lainsäädäntömuutosten tuomia uusia velvoitteita.

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta toimii ympäristönsuojeluviranomaisena Oulun kaupungin sekä Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kuntien alueella. Käytännön toiminnasta vastaa johtokunnan alaisuudessa toimiva Oulun seudun ympäristötoimi.

Ympäristönsuojelulain valvontasuunnitelma käsittää ympäristönsuojelulain mukaiset luvitetut, yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat ja rekisteröidyt kohteet. Suunnitelma pohjautuu kohdekohtaiseen riskiarviointiin. Ympäristönsuojelulain 205 §:n nojalla ympäristönsuojeluviranomaisella on oikeus periä valvonnasta maksua. Maksun periminen edellyttää, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on laatinut ja hyväksynyt valvontasuunnitelman sekä tarkemman valvontaohjelman. Ympäristötoimen valvontaohjelma on erillinen asiakirja, jota päivitetään jatkuvasti. Valvontaohjelma ei ole julkinen asiakirja.

Jätelain valvontasuunnitelma käsittää rekisteröidyn jätteen ammattimaisen keräyksen valvonnan sekä jätteiden kansainväliset siirrot. Valvontasuunnitelman tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden huollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista. Ympäristönsuojeluviranomainen on oikeus periä maksu valvontatarkastuksista ja muista valvontatoimista.

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatyön kokonaisuuden hallinnan vuoksi valvontasuunnitelma sisältää myös muiden säädösten mukaiset valvontatehtävät. Näitä ovat maa-aines-, vesi-, maastoliikenne- ja vesiliikennelain, vesihuolto- ja kemikaalilain sekä merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset valvontatehtävät ja ilmanlaadun seuranta.

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta hyväksyi 25.1.2017 § 2 ympäristönsuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman vuosille 2017–2020. Lainsäädännön muutosten myötä valvontasuunnitelmaa päivitettiin vuosille 2018–2020 lisäämällä valvontasuunnitelmaan jätelain mukainen valvontasuunnitelma. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta hyväksyi päivityksen 13.6.2018 § 86.

2. VALVONTASUUNNITELMAN PERUSTEET

Ympäristönsuojelulaki (YSL) ja valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA)

Valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain (527/2014) ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti (YSL 167 §). Säännöllistä valvontaa varten on laadittava valvontasuunnitelma ja tarkempi valvontaohjelma (YSL 168 §). Ympäristönsuojelulain mukaisia kunnalle kuuluvia valvontatehtäviä hoitaa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (YSL 22 §).

Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella (YSA 28, 29 §).

Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista (YSA 30 §). Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Tarkastusmenettelystä on säädetty ympäristönsuojelulain 174 §:ssä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä YSL 205 §:n mukaisen maksun laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta. Maksusta säädetään tarkemmin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa.

Jätelaki

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Valvontaviranomaisen on myös laadittava sellaisten jätelain 124 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimintojen, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, tarkastuksia ja muuta valvontaa varten suunnitelma.

Suunnitelman tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista ympäristövaikutuksista. Suunnitelmassa on esitettävä tarkastusten tavoitteet ja painopisteet, suunnitelman kattama maantieteellinen alue, suunnitellut tarkastukset ja niiden tiheys, tarkastuksiin osallistuvat viranomaiset ja niiden yhteistyötä koskevat järjestelyt sekä muut tarkastusten asianmukaisesti toteuttamiseksi tarpeelliset seikat.

Suunnitelmaa on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi ja se on saatettava tarpeen mukaan ajan tasalle.

3. ALUEEN YMPÄRISTÖOLOSUHTEET JA PILAANTUMISEN VAARAA AIHEUTTAVAT TOIMINNOT

Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän kokonaispinta-ala on 7 308 km², josta maata on 5 468 km², merialuetta 1 734 km² ja sisävesiä 106 km². Asukasluku oli vuoden 2019 lopussa 252 559.

Oulun seudulla on runsaasti maa- ja metsätaloutta. Työpaikkoja on eniten terveys- ja sosiaalipalveluiden, teollisuuden sekä tukku- ja vähittäiskaupan toimialoilla.

Oulun seutu kuuluu keskiboreaaliseen ilmastovyöhykkeeseen. Vyöhykkeellä on runsaasti soita ja puusto on vähäisempää kuin etelämpänä. Perämeri vaikuttaa rannikolla ilmastoon lämmitämällä sitä syksyisin ja viilentämällä keväisin ja alkukesällä.

Oulun seudulla kallioperän ikä- ja kivilajivaihtelu on Suomen oloissa harvinaisen monipuolista. Kallioperän vanhinta, arkeista, osaa edustaa ns. Pudasjärven pohjagneissikompleksi, jolle sijoittuu pääosa Yli-lin alueesta. Alueen eteläpuolella pääosalla Haukiputaan, Kiimingin ja Yli-kiimingin alueista esiintyy mm. mustaliuskeita ja vulkaniitteja. Oulun seudun graniittialueen sisälle jää kallioperän erikoisuus, Muhoksen savikivimuodostuma, joka ulottuu kallioperän siirrosten rajaamana Muhokselta Liminkaan ja edelleen meren pohjassa Hailuotoon.

Happamia sulfaattimaita esiintyy Suomessa pääasiassa muinaisen Litorinameren peittämällä alueella, joka ulottuu Perämeren rannikolla noin 115 metrin tasoon merenpinnan yläpuolelle. Rikkipitoisia sedimenttejä esiintyy myös rikkipitoisen kallioperän (mustaliuskeet) läheisyydessä. Näistä Oulun seudulla olevista happamista sulfaattimaista ja mustaliuskeista voi aiheutua happamuuskuormitusta ihmistoiminnan seurauksena.

Oulun seudulla on runsaasti turvekerrostumia. Soistuminen on suurelta osin alkanut alavien maastonkohtien ja painanteiden soistuessa niiden paljastuttua merestä maanpinnan kohoamisen myötä. Oulun seudun maaperä on pääosin mannerjäätikön irrottamaa, kuljettamaa ja eri tavoin kerrostamaa moreenia. Alueen pohjoisosissa on koko valtakunnan mittakaavassakin tärkeitä moreenimuodostumien esiintymiä.

Oulun seudulla yhteensä 54 luokiteltua pohjavesialuetta. Näistä 25 kuuluu vedenhankinnan kannalta tärkeisiin pohjavesialueisiin (1-luokka) ja 29 vedenhankintaan soveltuviin pohjavesialueisiin (2-luokka). Pohjavesialueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 377 km².

Oulun edustan merialueella veden laatu on yleisesti hyvä. Merialueen ravinnepitoisuudet vaihtelevat karun ja lievästi rehevän veden tilan välillä. Perämereen laskevia jokia on yhdeksän ja yli yhden hehtaarin suuruisia järviä ja lampia noin 370.

Alueen joet ovat humuspitoisia ja usein myös ravinnepitoisia. Ekologinen tila kuvaa ensisijaisesti biologisia tekijöitä. Oulujoen alaosan ja Kiiminkijoen alaosan ekologinen tila on hyvä. Kiiminkijoen yläosan ekologinen tila on erinomainen. Sanginjoen, Kalimenojan ja Nuorittajoen ekologinen tila on tyydyttävä. Temmesjoen ja Ängeslevänjoen ekologinen tila on välttävä ja Tyrnävänjoen tyydyttävä. Muhosjoen tila on hyvä.

Kemiallisen tilan arvioinnissa vesissä olevien vaarallisten ja haitallisten aineiden pitoisuuksia verrataan lainsäädännössä asetettuihin ympäristölaatumormeihin. Jokien kemiallinen tila on pääsääntöisesti hyvä. Liminganlahteen laskevista joista Temmesjokea lukuun ottamatta kemiallinen tila on hyvää huonompi, samoin Sanginjoen ja Muhosjoen.

Järvien ekologinen tila on luokiteltu Oulun seudulla 34 järvestä. Näistä viisi on erinomaisessa tilassa, 11 hyvässä, kymmenen tyydyttävässä ja kahdeksan välttävässä.

Oulun seudun kuntien vakituista asuinkiinteistöistä lähes kaikki ovat liittyneet vesijohtoverkostoon, vapaa-ajan asunnoista osa ei ole talousvesiverkoston piirissä. Viemäriverkostoon liittyneiden vakituisten asuinkiinteistöjen osuus vaihtelee pääsääntöisesti yli 70 %:sta noin 95 %:iin.

Viime vuosina Oulun seudun yhdyskuntajätteestä noin 70 % on hyödynnetty energiana ja noin 22 % kierrätetty materiaalina. Loppusijoitukseen päätyi alle prosentti käsitellystä yhdyskuntajätteestä.

Alueella on runsaasti erilaisia valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita: harjuja, lehtoja, lintuvesiä, soita ja rantoja sekä maisemakokonaisuuksia ja vanhoja metsiä. Luonnonsuojelulla rauhoitettujen alueiden pinta-ala on noin 250 km².

Ympäristövaikutuksille herkkiä alueita ovat pohjavesialueet, pintavedet ja luonnonsuojelualueet. Keskeiset ympäristöriskit liittyvät vesien ja maaperän pilaantumiseen sekä yleisen viihtyvyyden vähenemiseen tai terveyshaitan aiheutumiseen. Ennalta arvaamattomia vaikutuksia liittyy myös ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin muutoksiin.

4. SUUNNITELMAN MUKAISET VALVONTAKOHEET

Ympäristönsuojelulain mukaiset luvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröitävät kohteet

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä sekä lain liitteessä 1 määritellään ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot, joille on oltava ympäristölupa. Lisäksi pohjavesialueella sijaitsevat tietyt toiminnot tarvitsevat luvan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain 115a §:n mukaisen yleisen ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvat toiminnot ovat määritelty ympäristönsuojelulain liitteessä 4. Suurimpana ryhmänä ilmoituksenvaraisia toimintoja ovat eläinsuojat, lukuun ottamatta kaikkein suurimpia eläinsuojia. Muita ilmoituksenvaraisia toimintoja ovat mm. tietyn kokoluokan ylittävät sahalaitokset, teurastamot, perunaa- ja juureksia käsittelevät laitokset sekä linja- ja kuorma-autovarikot.

Ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:ssä (luvanvaraiset) ja ympäristönsuojelulain 115a §:ssä (yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat) luetellaan ne toiminnot, jotka kuuluvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Valvontasuunnitelmassa laitosten jaottelussa on käytetty YSL:n liitteiden 1, 2 ja 4 sekä YSA:n 2 §:n mukaista laitosten luokittelua.

Ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaisesti rekisteröitävät toiminnot ovat määritelty ympäristönsuojelulain liitteessä 2. Niitä ovat liitteen mukaisin reunaehdoin energiantuotantolaitokset, asfalttiasemat, jakeluasemat, kemialliset pesulat, orgaanisia liuottimia käyttävät toiminnot ja laitokset sekä betoniasemat ja -tuotetehtaat.

Maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva ympäristölupa ja maa-aineslain mukainen ottamislupa voidaan hakea samanaikaisesti ja ratkaista samalla päätöksellä (ns. yhteislupa).

Vuonna 2018 ympäristötoimen toimialueella oli kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavia luvanvaraisia kohteita 270 ja rekisteröityjä 63. Yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvia kohteita on kirjattu vasta vuodesta 2019 lähtien.

Syyskuussa 2020 ympäristötoimen valvontaan kuului yhteensä 232 ympäristölupavelvollista, kaksi yleiseen ilmoitusmenettelyyn ja 90 rekisteröityä kohdetta. Suurimpia ryhmiä ovat jakeluasemat (86), jäte- ja vesihuolto (81), eläinsuojat (61) ja malmien tai mineraalien kaivaminen (louhinta, murskaamot ja asfalttiasemat) (37). Taulukossa 1 on esitetty valvontakohteiden määrät toimialoittain ja kunnittain.

Taulukko 1. Oulun seudun ympäristötoimen määräaikaisvalvontaan kuuluvat ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröidyt kohteet 30.9.2020.

Ympäristöluvanvaraiset laitokset	Hailuoto	Kempele	Liminka	Lumijoki	Muhos	Oulu	Tyrnävä	Kohteet
Metalliteollisuus	0	1	0	0	0	1	0	2
Energian tuotanto	0	3	0	0	0	0	0	3
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi	2	2	0	1	0	7	0	12
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	0	0	0	0	0	1	0	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maa-ainesten otto	0	0	3	1	4	20	3	31
Mineraalituotteiden valmistus	0	1	1	1	0	8	0	11
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	0	0	0	0	0	2	0	2
Eläinsuojat	6	1	6	7	14	18	7	59
Liikenne	1	0	1	0	0	4	0	6
Jäte- ja vesihuolto	2	3	11	1	8	54	2	81
Ampumaradat	1	1	1	1	2	11	2	19
Krematoriot	0	0	0	0	0	4	1	5
Yhteensä	12	12	23	12	28	130	15	232
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	Hailuoto	Kempele	Liminka	Lumijoki	Muhos	Oulu	Tyrnävä	Kohteet
Eläinsuojat	0	0	0	0	2	0	0	2
Yhteensä	0	0	0	0	2	0	0	2
Rekisteröidyt toiminnot	Hailuoto	Kempele	Liminka	Lumijoki	Muhos	Oulu	Tyrnävä	Kohteet
Energian tuotanto	0	0	0	0	1	4	1	6
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi	1	2	5	1	4	57	4	74
Asfalttiasemat	1	0	0	0	0	5	0	6
Tekstiilien laitosmainen käsittely	0	1	0	0	0	2	0	3
Mineraalituotteiden valmistus	0	0	0	0	0	1	0	1
Yhteensä	2	3	5	1	5	69	5	90
Kaikki yhteensä	14	15	28	13	35	199	20	324

Jätelain mukainen valvonta

Jätehuoltorekisteriin merkityn jätteen keräystoiminnan (Jätelaki 100 §) säännöllinen valvonta

Jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan on tehtävä ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Yhteen ilmoitukseen voi sisällyttää kaikki saman kunnan alueella sijaitsevat keräyspisteet. Ammattimaisella keräyksellä tarkoitetaan esim. kunnan, tuottajayhteisöjen, jakelijoiden ja muiden jätehuollon palveluyritysten järjestämiä vastaanottopaikkoja jätteen edelleen kuljettamiseksi käsittelyyn. Ilmoituksen käsittelyyn voi liittyä tarkastus. Jätehuoltorekisteriin merkitsemisestä ilmoitetaan toiminnanharjoittajalle. Jätteen

ammattimaista keräystä harjoittavia toimijoita merkitään jätehuoltorekisteriin muutamia vuosittain. Kaikkiaan ilmoituksia jätehuoltorekisteriin merkitsemiseksi on tehty noin 40. Ilmoitukset koskevat esimerkiksi hyötyjätepisteitä, jäteasemia, SE-romun vastaanottoaikoja ja mm. metallin keräyksiä.

Valvontaohjelmassa määritetään valvottavien keräyspisteiden lukumäärä vuosittain. Vastaanottoaikojen tarkastukset keskittyvät keräyspisteiden siisteyden valvontaan, rekisteröintitietojen ajantasaisuuteen ja ohjeistuksen riittävyyteen. Samassa yhteydessä valvotaan myös niihin mahdollisesti liittyvät kansainväliset siirrot. Hyötyjätepisteiden ja kampanjaluonteisten keräysten valvontatarve on huomattavasti muita rekisteriin merkittyjä toimintoja vähäisempi. Aluekeräyspisteitä tullaan valvomaan projektiluontoisesti sekä valitusten perusteella. Tarkastustarpeeseen vaikuttaa olennaisesti toiminnan laajuus, kerättävät jätejakeet ja toiminnasta aiheutuva pilaantumisen vaara.

Valvonta suunnitellaan hyödyntäen soveltuvin osin ympäristösuojelulain mukaisen valvonnan riskinarviointiin käytettyä työkalua ja tarkkailutiheyksiä sekä ympäristösuojelulain valvontaa koskevaa ohjeistusta. Tarkastettavat kohteet valitaan alueellisesti ja toiminnanharjoittajakohdaisesti niin, että kaikki keräyspisteet tarkastetaan vähintään kerran 10 vuodessa.

Jätteiden kansainvälisiin siirtoihin liittyvien toimintojen valvonta

Suomen ympäristökeskus (SYKE) on laatinut kansainvälisten siirtojen toteuttamista koskevan tarkastussuunnitelman 2020–2022 (EY) N:o 1013/2006) ja ohjeistaa muita viranomaisia, tarkastussuunnitelmissaan huomioon otettavista seikoista ja tarkastusten painopisteistä. SYKE:n esittämät tarkastusten painopistealueet ovat lyijyakut, SER, romuautot ja niiden varaosat, rakennusjäte, varastetut jätteet sekä menettelytavat vihreän jätteen kanssa. Tarkastuksien painopiste on jätelajeissa, kuljetusyritysten asianmukaisuudessa, kirjanpidossa ja siirtoluvissa.

Ympäristösuojelulain mukaisessa valvontasuunnitelmassa on toimijoita, joiden toimintaan voi liittyä jätteen kansainvälisiä siirtoja. Kansainvälisiä siirtoja valvotaan ympäristösuojelulain valvontaohjelman mukaisten tarkastusten sekä jätehuoltorekisteriin merkittyjen keräystoimintojen tarkastusten yhteydessä. Toimintoja, joihin liittyy tai voidaan olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, on ympäristötoimen valvonnassa vain muutamia.

5. MUUT VALVONTAKOHTTEET

Muut ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitusvelvolliset toiminnot

Melua tai tärinää aiheuttavat toiminnot

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta (YSL 118 §). Vuosina 2018–2019 ilmoituksista on tehty vuosittain noin 60 päätöstä ja vuonna 2020 syyskuun loppuun mennessä on tehty 42 päätöstä. Pääsääntöisesti puolet ilmoituksista tehtävistä päätöksistä koski ulkoilmakonsertteja, puolet rakentamista ja muiden, kuten moottoriurheilutapahtumille annettavien päätösten määrä on vähäinen.

Päätöksissä annetaan toiminnanharjoittajalle melun seuranta-/tarkkailuvelvoite. Valvonta perustuu pääosin mittaustulosten seurantaan. Tarkastuskäyntejä tehdään lähinnä pitkäaikaisiin/-kestoisiin rakennushankkeisiin ja sellaisiin melua aiheuttaviin toimintoihin, jotka ovat erityisen häiritseviä ympäristön asukkaille. Tarkastuksia tehdään myös yleisöilmoitusten ja valitusten perusteella. Tarvittaessa tehdään melumittauksia.

Koeluontoinen toiminta

Koeluontoisesta lyhytaikaisesta toiminnasta, jonka tarkoituksena on esim. kokeilla raaka- tai polttoainetta, puhdistuslaitetta tai jätteenkäsittelymenetelmää, tulee tehdä kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 31 ja 119 §). Ilmoituksen johdosta tehdään pääsääntöisesti tarkastus. Mikäli toiminta on poikkeuksellisen laajaa tai toiminnasta aiheutuu merkittävää haittaa ympäristöön, voidaan toimintaa joutua valvomaan toistuvasti. Vuosina 2018–2019 ilmoituksia on käsitelty kaksi ja vuonna 2020 syyskuun loppuun mennessä kolme.

Poikkeukselliset tilanteet

Ympäristönsuojelulain 123 §:n mukaan poikkeuksellisesta tilanteesta, josta aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä pilaantumisen vaaraa, kun lupaa tai toimintaa koskevaa asetusta ei voi noudattaa tai syntyy tilanne, joka aiheuttaa erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Poikkeuksellisia tilanteita voivat aiheuttaa esim. onnettomuus, tuotantohäiriö, rakennelman tai laitteen purkamisen tai muu yllättävä tai toiminnasta riippumaton syy. Myös muussa kuin luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuvasta poikkeuksellisesta tilanteesta on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 120 §). Poikkeuksellisissa tilanteissa paikalle tehdään viipymättä tarkastus ja asiasta tehdään päätös. Ympäristötoimen toimialueella poikkeuksellisia tilanteita sattuu harvemmin kuin kerran vuodessa.

Pilaantuneet maat

Toimivaltainen viranomaisen pilaantuneita maita koskevissa asioissa on ELY-keskus. Ympäristötoimi osallistuu pilaantuneita maita koskevaan valvontaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa mm. antamalla lausuntoja pilaantuneita maa-alueita koskevista ilmoituksista, osallistumalla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena kunnostuskohteiden ja vahinkotapausten tarkastuksiin, vastaanottamalla pilaantuneisiin maihin liittyviä valituksia ja ilmoittamalla ELY-keskukselle pilaantumisepäilyistä. Ympäristötoimi tekee myös pilaantuneisuuden ehkäisemiseen liittyvää työtä antamalla mm. neuvontaa ja keräämällä tietoja mahdollisesti pilaantuneista maa-alueista.

Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Ilmanlaadun seuranta

Kunnan on käytettävissä olevin keinoin turvattava hyvä ilmanlaatu alueellaan siten, että vaarallisia tai haitallisia aineita tai yhdisteitä ei esiinny ilmassa tai laskeumassa aiheuttaen terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumista (YSL 141 §). Valtioneuvoston asetuksella ilmanlaadusta (79/2017) on säädetty ilmanlaadun turvaamiseksi tarkoitetut ympäristölaatuvaatimukset ja -tavoitteet, jotka kunta toteuttaa huolehtimalla paikallisten olojen edellyttämästä seurannasta asianmukaisin menetelmin (YSL 144 §). Ympäristötoimi vastaa jatkuvatoimisesta ilmanlaadun seurannasta Oulussa ilmaa kuormittavien laitosten ja Oulun kaupungin kanssa tehdyn seurantasopimuksen mukaisesti. Ilmanlaadun tarkkailuun osallistuvilla laitoksilla on yleensä ympäristölupa. Viimeisin ilmanlaadun seurantasopimus on tehty vuosille 2017–2021. Seurantatuloksista laaditaan vuosittain raportti. Mittauksia tehdään jatkuvatoimisesti kolmella mittausasemalla Oulussa ja mitattavia epäpuhtauksia ovat hiukkaset, typen ja rikin yhdisteet sekä otsoni.

Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Oulun seudun ympäristötoimen toimialueen kunnissa on voimassa yhteiset ympäristönsuojelumääräykset. Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä vähennetään pilaantumista aiheuttavia haittoja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Yksittäistapauksissa on tietyin edellytyksin mahdollista tehdä päätös ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiseksi. Vuosina 2018–2019 poikkeamispäätöksiä on tehty vuosittain 40–60 ja vuonna 2020 syyskuun loppuun mennessä 52. Pääosin ne koskivat käytöstä poistettavan öljysäiliön jättämistä maaperään ja jätteen kertaluontoista hyödyntämistä maarakenteissa.

Ympäristönsuojelumääräysten mukaiset valvontatehtävät tulevat poikkeamishakemusten lisäksi vireille lähinnä yleisöilmoitusten ja valitusten kautta. Yleisimpiä ympäristönsuojelumääräysten mukaisia valvontatehtäviä ovat melua ja pölyä aiheuttavat toiminnot, polttonesteiden ja muiden kemikaalien varastointi, jätteen hyödyntäminen maarakenteissa sekä ajoneuvojen pesu. Ilmoitusten johdosta osaan kohteista suoritetaan tarkastus.

Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa YSL 180 §:n mukaisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröityä toimintaa.

Muu ympäristövalvonta

Ympäristötoimella on valvottavana viisi kohdetta, joissa tarkkaillaan asumajätevesistä poikkeavien vesien johtamista viemäriverkoston. Valvonta on pääosin vuosittaisten jätevesitulosten seuranta.

Ns. toimialakohtaisten kartoitusten avulla valvotaan muita kuin ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia tai rekisteröitäviä toimintoja. Lisäksi tarvittaessa tehdään kartoituksia esim. tietyille teollisuusalueelle tai toimintojen keskittymälle. Valvontakartoituksia on tehty mm. seuraaville toimialoille: kauppakeskukset, puusepänteollisuus, metalli- ja konepajat, rakennusliikkeet ja koneurakoitsijat. Kartoituksissa tietoja kerätään kyselyillä ja paikanpäällä suoritettavilla tarkastuksilla. Kartoitusten tarkoituksena on ohjeistaa kyseistä toimialaa ympäristöasioista. Kartoituksista laaditaan raportti ja toimialaa koskeva ympäristönsuojeluohje. Tavoitteena on toistaa kartoitukset samoilla aloilla myöhemmin.

Ympäristönsuojelulain nojalla annetut asetukset

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla (157/2017) eli hajajätevesiasetus

Haja-asutuksen jätevesien käsittelyä säädellään ympäristönsuojelulaissa ja hajajätevesiasetuksessa. Hajajätevesiasetus asettaa ympäristönsuojelulakia yksityiskohtaisempia säädöksiä talousjäteveden johtamiseen ja käsittelyyn. Säädösten veloitteiden toteutumista valvotaan pääasiassa jätevesien käsittelyä koskevien poikkeamishakemusten, valitusten ja rakennuslu-pahakemusten kommentoinnin. Valvonnan tueksi osallistutaan aktiivisesti jätevesien käsittelyä ja viemärintiä koskevaan tiedottamiseen yhdessä alueen rakennusvalvontojen, vesihuoltolaitosten, ELY-keskuksen ja muiden tahojen kanssa. Valvontaa keskitetään erityisesti herkimille vesistöjen ranta-alueille ja pohjavesialueille.

Ennen vuotta 2004 rakennetun ja ranta- tai pohjavesivyöhykkeellä sijaitsevan kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmä on tullut uudistaa viimeistään 31.10.2019 mennessä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää luvan poiketa perustason puhdistusvaatimuksista ranta- ja pohjavesialueella enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan (YSL 156 d §). Poikkeamishakemuksia on tullut vireille vuosien 2019 ja 2020 aikana yhteensä noin 120. Pääsääntöisesti ratkaisun antaminen vaatii kiinteistön nykyisen jätevesijärjestelmän tarkastamisen.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) eli nitraattiasetus

Nitraattiasetuksen noudattamisen valvontaan kuuluvat mm. lantaloiden asianmukaisuus ja lannanlevitysaikojen noudattaminen. Valvontaa tehdään pääasiassa yleisöilmoitusten perusteella. Ympäristötoimi käsittelee myös nitraattiasetuksen mukaiset ilmoitukset lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden aumavarastoinnista sekä poikkeuksellisesta levitysjasta. Vuosina 2018-2019 ilmoituksia on käsitelty vajaa 10 ja vuoden 2020 syyskuun loppuun mennessä kaksi.

Valtioneuvoston asetus eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilmaan johdettavien päästöjen rajoittamisesta (64/2015) eli VOC-asetus

VOC-asetusta sovelletaan tiettyihin orgaanisia liuottimia käyttäviin toimintoihin, joiden toiminta merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Nämä toiminnot voivat olla myös ympäristöluvanvaraisia. Asetuksen mukaisia valvontakohteita ympäristötoimella on muutamia.

EY:n asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista (1005/2009) eli otsoniasetus

Otsoniasetus edellyttää, että kylmälaitteissa käytetään vaarattomia ja luonnonmukaisia kylmäaineita. Valtioneuvoston asetus fluorattuja kasvihuonekaasuja tai otsonikerrosta heikentäviä aineita sisältävien laitteiden käsittelijän pätevyysvaatimuksista (766/2016) koskee kyseisiä aineita sisältäviä laitteita asentavia, huoltavia ja kunnossapitäviä henkilöitä ja toiminnanharjoittajia. Asetuksen mukaisia kylmäaineita käytetään mm. erilaisissa teollisuuslaitoksissa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii yhtenä valvovana viranomaisena asiassa, ja valvontaa tehdään muiden tarkastusten pääasiassa ympäristöluvanvaraisen tai ilmoituksenvaaraisten tarkastusten yhteydessä.

Muu jätelain mukainen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätelain (646/2011) ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Valvontaan kuuluu kunnallisten jätehuoltomääräysten noudattamisen valvonta. Jätelain 91 §:n nojalla ympäristötoimen alueelle on annettu jätehuoltomääräykset, joiden noudattamisen valvonta kuuluu ympäristötoimelle. Vuoden 2019 alusta lähtien ympäristötoimen toimialueella on ollut voimassa kahdet jätehuoltomääräykset: Lakeuden EKOn (Liminka, Muhos ja Tyrnävä) ja Oulun yhdyskuntalautakunnan hyväksymät jätehuoltomääräykset (Hailuoto, Kempele, Lumijoki ja Oulu).

Valvontaviranomaisen on määräajoin tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa syntyy vaarallista jätettä (124 §). Valvontaa toteutetaan lähinnä toimialakohtaisilla kartoituksilla, tarkastuksilla ja neuvonnalla.

Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa ja muissa jätelain 32 §:ssä mainituissa toiminnoissa syntyvän jätteen mukaan lukien sako- ja umpikaivolietteen jätehuolto, ja kunkin

kiinteistön on kuuluttava järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin. Mikäli kiinteistö ei jätehuoltoviranomaisen kehotuksesta huolimatta liity järjestettyyn jätteenkuljetukseen, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa määräyksen liittymisestä ja käyttää tarvittaessa pakkokeinoja. Valvonta perustuu jätehuoltoviranomaiselta saapuneisiin ilmoituksiin sekä yleisöilmoituksiin.

Jätelain valvontaan kuuluvat myös jätevirtojen valvonta, roskaantuneiden alueiden tarkastukset ja siivoamisista määrääminen (75 §).

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen perusteella antaa muuta kuin ympäristöluvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi (125 §).

Jätehuollon valvontaa toteutetaan tarkastuskäynnein ja neuvonnan avulla. Roskaantumista valvotaan pääasiassa yleisöilmoitusten perusteella, ja ne voivat johtaa tarkastuskäyntiin. Vuodesta 2018 lähtien yleisöilmoituksia on voinut tehdä sähköisen palautejärjestelmän (ePalautepalvelun) kautta. Vuosina 2018–2019 ympäristötoimi on käsitellyt vuosittain useita kymmeniä jätteisiin liittyvää palautetta. Vuoden 2020 syyskuun loppuun mennessä palautteita on tullut 43.

Toimialakohtaiset kartoitukset liittyvät ympäristönsuojelulain ohella myös jätelain valvontaan. Keväällä 2018 ympäristötoimi suoritti valvontatarkastuksia yhteistyössä poliisin kanssa auto- korjaamoille. Tarkastuksilla keskityttiin neuvontaan ja vaarallisten jätteiden jätehuoltoon. Havaittujen puutteiden korjaamista seurattiin uusintatarkastuksin.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun roskaantuneen alueen siivoamis- määräyksen, yksittäisen määräyksen sekä rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi (Jätel 126 §) annetun määräyksen antamisesta ja valvonnasta. Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saa periä maksun vireil- lepanijalta, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Muun lainsäädännön mukainen valvonta

Maa-ainelain (555/1981) mukaiset kohteet

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii maa-ainelain mukaisissa asioissa sekä lupa- että valvontaviranomaisena (7 §, 14 §). Jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää sekä maa-aines- että ympäristölupaa, niitä koskevat hakemukset käsitellään yhdessä ja ratkaistaan samalla päätöksellä (Maa-ainesL 4a § ja YSL 47a §).

Aloitus- ja lopputarkastuksen lisäksi toimintaa valvotaan säännöllisesti ja riittävästi ottaen huomioon luvan saajan järjestämä omavalvonta ja asiantuntemus sekä ottamistoiminnan laatu ja laajuus. Ympäristötoimi tarkastaa maa-aineslupakohteet vähintään kerran vuodessa. Kohteen sijainnista (esim. sijoittuminen pohjavesialueelle tai muulle herkälle alueelle),

ottovaiheesta tai toiminnan laajuudesta riippuen monissa kohteissa käydään useammin. Myös yhteislupien valvonnassa noudatetaan em. tarkastuskäytäntöä. Osassa kohteissa on vielä erikseen myönnetty maa-ainesten ottolupa sekä louhinnan ja/tai murskauksen ympäristölupa. Näissä kohteissa louhinnan ja/tai murskauksen ympäristöluvan valvonta määräytyy ympäristönsuojelulain valvontasuunnitelman mukaisesti. Yhteislupakäsittelyn myötä kohteet, joilla on erilliset maa-aines- ja ympäristöluvat, ovat vähenemään päin.

Valvottavia maa-aines- ja yhteislupakohteita oli vuoden 2020 syyskuussa yhteensä 151, joista 139 oli maa-aineslupakohteita ja 12 yhteislupakohteita. Näistä valvontakohteista 61 (40 %) sijaitsee 1- tai 2-luokan pohjavesialueella.

Maa-aineslupien valvonnasta peritään vuosittain luvan voimassaoloajan tai jälkitöiden hyväksymiseen saakka valvontamaksua. Maa-ainesten oton aloittamisen jälkeen perittävä maksu määräytyy luvassa sallitun maa-aineksen kokonaisottomäärän mukaan. Lisäksi yhteislupa-alueilla peritään vuosittain lisämaksua ympäristöluvan valvonnasta. Mikäli kohteella on erillinen ympäristölupa louhintaan ja/tai murskaukseen, peritään maksu ympäristönsuojelulain valvontasuunnitelman mukaisesti.

Maa-ainesvalvonta kohdistuu luvan saaneiden maa-ainesten ottoalueiden lisäksi kotitarveot-
toon. Kotitarveoton valvontaa varten on kartoitettu maa-ainesten kotitarveotopaikat ja näitä valvontaan muiden käyntien yhteydessä sekä yleisöilmoitusten ja valitusten perusteella.

Vesilain (587/2011) mukaiset kohteet

ELY-keskus (valtion valvontaviranomainen) ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimivat vesilaissa tarkoitettuina valvontaviranomaisina. Valvonta on mm. ELY-keskuksen kanssa tapahtuvaa ojituksiin ja vesirakentamisen liittyvää ennako- ja jälkivalvontaan. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ojitukseen liittyvät erimielisyydet (ei luvanvarainen toiminta eikä ojitustoimituksessa ratkaistava asia). Ojitukseen liittyviä yhteydenottoja tulee ympäristötoimelle vuosittain puolikymmentä. Pääosin asiat saadaan ratkaistua tarkastuskäynnin ja neuvottelun pohjalta ilman johtokuntakäsittelyä.

Vesihuoltolain (119/2001) mukaiset kohteet

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain mukaisena valvontaviranomaisena (4 §) ja sille kuuluu vesilaitosten toiminta-alueilla vesihuoltoon liittyviä valvontatehtäviä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää vapautuksen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostoon sekä hulevesiviemäriin liittämisestä (VHL 11 ja 17a §).

Vesihuoltolaitoksen vahvistetulla toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on pääsääntöisesti liitettävä laitoksen vesijohtoon ja viemäriin sekä hulevesiviemäroinnin alueella hulevesiviemäriin (VHL 10 ja 17b §). Valvontaviranomainen valvoo liittämisveloitteen toteutumista kehoituksin ja tarkastuksin sekä vireillä olevien vapautushakemusten käsittelyllä. Pääsääntöisesti liittämisvelvollisuudesta vapauttamista koskevan hakemuksen ratkaiseminen edellyttää

kiinteistön nykyisen jätevesijärjestelmän tarkastusta. Vapautushakemuksia on tullut vireille vuosien 2019 ja 2020 aikana yhteensä noin 70 kpl.

Vuoden 2019 aikana aloitettiin vesihuoltolaitosten vahvistetuilla toiminta-alueilla jätevesiviemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen kartoitus ja kartoitusta jatketaan tulevina vuosina.

Maastoliikennelain (1710/1995) ja vesiliikennelain (782/2019) mukaiset kohteet

Maastoliikennelain 30 §:n mukaan moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samassa maastossa on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Maastoksi katsotaan lain mukaan myös jääpeitteiset vesialueet. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa huomattavia ympäristöhaittoja.

Uuden moottorikelkkareitin perustamiseksi laadittavan reittisuunnitelman hyväksymisestä päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (MaastoliikenneL 15 §).

Maastoliikennelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleinen valvonta kuuluu kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämistä maastossa valvovat poliisi, tullilaitos ja rajavartiolaitos (MaastoliikenneL 32 §).

Maastoliikennelain mukaisia lupapäätöksiä koskien kilpailuja ja/tai harjoituksia käsitellään ympäristötoimessa noin kerran vuodessa. Moottorikelkkareittien hyväksymispäätöksiä tehdään vuosittain noin 1–2.

Vesiliikennelain 106 §:n mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja. Luvan usean kunnan alueella pidettävään tapahtumaan antaa toimivaltainen ELY-keskus. Tämän lain noudattamisen valvonta kuuluu ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja niiden torjumisen osalta toimivaltaiselle ELY-keskukselle (VesiliikenneL 132 §). Vesiliikennelain mukaisia lupahakemuksia ei ole toistaiseksi käsitelty ympäristötoimessa.

Kemikaalilain (599/2013) mukaiset kohteet

REACH-asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukainen kemikaalien käyttöolosuhteiden valvonta siltä osin, kun se koskee ympäristöhaittojen ehkäisemistä ja torjuntaa, kuuluu kemikaalilain 11 §:n nojalla ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tehtäviin kuuluu aineen käytön olosuhteita ja turvallisuustoimia, luvanvaraisten aineiden käyttöä sekä aineen rajoituksia koskevien säännösten noudattamisen valvonta. Valvontaa tehdään kemikaalien käyttö- ja varastointipaikoissa ja se tapahtuu pääosin ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan yhteydessä.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaiset kohteet

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on hallintosäännön mukaan päättää luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta ja rauhoituksen lakkauttamisesta sekä edistää luonnonsuojelulain tarkoittamaa luonnon- ja maisemansuojelua kunnan alueella. Luonnonsuojelulaissa ei ole säännöksiä valvonnasta, vaan valvonta kuuluu alueelliselle ELY-keskukselle ja poliisille, joiden kanssa ympäristötoimi toimii yhteistyössä. Luonnonsuojelulain mukaista valvontaa suoritetaan muun valvonnan yhteydessä ja yleisöilmoitusten perusteella.

Luonnonmuistomerkkipäätöksiä on käsitelty vuosina 2018-2020 noin 0-3 vuodessa.

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaiset kohteet

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa; satamia koskeva valvonta kuuluu alueelliselle ELY-keskukselle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman (Merenkulun ympäristönsuojelulaki 9. luku 4 §). Ympäristötoimen toimialueella on 41 huvivenesatamaa. Huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmien ajantasaisuutta valvotaan kolmen vuoden välein ja tarkastuksia tehdään tarvittaessa.

6. TOIMINTOJEN YMPÄRISTÖRISKIEN ARVIOINTI

Ympäristönsuojelulain mukaiset kohteet

Ympäristönsuojelulain mukaisten määräaikaistarkastusten tiheys perustuu riskinarviointiin ja resurssit suunnataan tärkeysjärjestyksen mukaisesti korkeariskisiin kohteisiin. Toiminnan riskeistä on tarkasteltu päästöjä ilmaan, pinta- ja pohjaveseihin sekä viemäriin, maaperään, jätteitä ja roskaantumista, kemikaalien varastointia ja käsittelyä, melua ja tärinää sekä kohtuutonta rasiutusta naapurustolle. Kaikille toimialoille on arvioitu riskien toteutumisen todennäköisyys ja merkittävyys. Riskin suuruus on saatu riskin todennäköisyyden ja pilaantumisen merkittävyyden yhdistelmänä käyttäen arvioinnissa kolmiportaista riskitaulukkoa. Kaikki toimialat on sijoitettu valvontaluokkiin arvioimalla toimialalle ominaiset riskit.

Toimialakohtaisen riskinarvioinnin jälkeen jokaiselle kohteelle on lisäksi tehty tarkempi riskinarviointi kohdekohtaisten ominaisuuksien perusteella. Arvioinnissa on huomioitu kohteen sijaintiriski (esim. vaikutukset pohjaveteen ja häiriintyvät kohteet), toimintaan liittyvä riski (esim. toiminnan luonne ja laajuus, varastointi) sekä aiemmat valvontatoimet (esim. lupamääräysten noudattaminen, tarkkailutoimet ja havaitut puutteet). Tarkastelun perusteella valvottavalle kohteelle on saatu valvontaluokka: I, II, III, IV ja V, joissa määräaikaistarkastusten väli on joko yksi, kaksi, kolme, neljä tai viisi vuotta (taulukko 2). Luokkaan V kuuluu myös kohteita, joita valvotaan harvemmin kuin viiden vuoden välein tai kerran toiminnan olemassa olon aikana. Kohdearvioinnin perusteella muodostuu valvontakohteen lopullinen valvontaluokka, joka voi poiketa toimialakohtaisesta luokituksesta.

Tarkastusväli on tiheämpi, mikäli toiminta sijaitsee esim. pohjavesialueella tai vesistön lähellä. Tarkastusväliä voidaan tihentää myös, mikäli toiminnasta on aiheutunut toistuvasti haittaa ympäristölle tai lupamääräyksiä on rikottu. Tarkastusväliä voidaan harventaa, mikäli kyseisessä valvontakohteessa toimitaan siten, että ympäristöriskit ovat toimiala huomioiden tavanomaista vähäisempiä. Ensimmäinen tarkastus tehdään toimialasta riippumatta vuoden sisällä ympäristöluvan tai ilmoituspäätöksen myöntämisestä, toiminnan rekisteröinnistä tai toiminnan aloittamisesta. Toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietää kohteensa valvontaluokka ja sen määräytymisen perusteet.

Valvoja voi tekemänsä tarkastuksen ja valvontatietojen perusteella pidentää tai lyhentää tarkastuskohteen valvontaohjelman mukaista määräaikaistarkastusväliä. Valvontatiheyden muutoksen perusteet ja tieto uudesta valvontatarkastusvälistä kirjataan tarkastuskertomukseen ja tallennetaan tietojärjestelmään.

Kohteiden valvonta voi perustua myös otantamenettelyyn, jossa kohteet valitaan riskiperusteisesti painottaen tiettyjä ennalta tiedettyjä riskitekijöitä tai puhtaasti satunnaisotantaan. Toistaiseksi ympäristötoimissa ei ole katsottu otantamenettelyn käyttämistä tarpeelliseksi.

Taulukko 2. Ympäristöluvan- ja ilmoituksenvaraisten sekä rekisteröityjen kohteiden valvontaluokat (30.9.2020). Valvontaväli: luokka I = 1 vuosi, luokka II = 2 vuotta, luokka III = 3 vuotta, luokka IV = 4 vuotta ja luokka V = 5 vuotta/harvemmin.

Ympäristöluvanvaraiset laitokset	Valvontaluokka	Kohteet
Metalliteollisuus	III	2
Energian tuotanto	V	3
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi	IV	12
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	V	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maa-ainesten otto	V	31
Mineraalituotteiden valmistus	V	11
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	IV	2
Eläinsuojat	V	59
Liikenne	IV-V	6
Jäte- ja vesihuolto	I-V	81
Ampumaradat	V	19
Krematoriot	IV	5
Yhteensä		232
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	Valvontaluokka	Kohteet
Eläinsuojat	V	2
Yhteensä		2
Rekisteröidyt toiminnot	Valvontaluokka	Kohteet
Energian tuotanto (lämpölaitokset)	V	6
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi (jakeluasemat)	IV	74
Asfalttiasemat	V	6
Tekstiilien laitosmainen käsittely (kemialliset pesulat)	V	3
Mineraalituotteiden valmistus	V	1
Yhteensä		90
Kaikki yhteensä		324

Jätelain mukaiset kohteet

Jätteen ammattimaisen keräystoiminnan valvonnan riskinarvioinnissa painottuvat samat kriteerit kuin ympäristönsuojelulain mukaisessa valvonnassa. Tarkastustiheyttä arvioitaessa kiinnitetään huomioita toiminnan laajuuteen, kerättäviin jätejakeisiin ja toiminnasta aiheutuvaan pilaantumisen vaaraan. Jätteen keräystoiminnan riskit on yleensä arvioitu suhteellisen vähäisiksi.

Jätteen kansainvälisiä siirtoja valvotaan ympäristönsuojelulain valvontaohjelman mukaisten tarkastuksen sekä jätteen keräystoiminnan tarkastusten yhteydessä, eikä riskinarviointiin perustuen.

7. VALVONTATOIMENPITEET JA VALVONNAN MAKSULLISUUS

Ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonta

Keskeisin valvonnan keino ympäristöluvallisissa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröidyissä kohteissa on riskinarvioinnin perusteella tehtävä valvontaohjelman mukainen määräaikaistarkastus. Lisäksi tarkastuksia tehdään valitusten ja yleisöilmoitusten perusteella, toiminnan muuttuessa tai aiemmin havaittujen epäkohtien korjaamisen toteamiseksi.

Määräaikaistarkastuksista sovitaan toiminnanharjoittajan kanssa etukäteen ja toiminnanharjoittajalle ilmoitetaan tarkastuksen sisältö (yleensä asialista). Valvonta koostuu tarkastukselle valmistautumisesta, tarkastuksesta paikan päällä, mahdollisten lisätietojen pyynnöstä jälkikäteen sekä tarkastuskertomuksen kirjoittamisesta. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen tarkastuksen. Tarkastuksella käydään läpi mm. laitoksen toiminta ja tilat, ympäristöolosuhteet, ympäristölupa tai ilmoituspäätös siihen liittyvine määräyksineen, rekisteröityjen laitosten asetusten noudattaminen, tarkkailu- ja kirjanpitoliedot, selvitykset ja sopimukset, toiminnasta aiheutuneet mahdolliset valitukset ja poikkeukselliset tilanteet. Tarkastukset voivat sisältää myös kohteiden valokuvausta, näytteenottoa ja mittauksia.

Vuoden 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeusolosta johtuen ympäristötoimi on ottanut käyttöön myös etätarkastukset kohteissa, joihin ne soveltuvat. Etätarkastuksessa toiminnanharjoittaja ja valvoja käyvät läpi asialistan mukaiset asiat sähköisen kanavan kautta, dokumentit toimitetaan ympäristötoimeen sähköisesti ja valvoja käy valvottavassa kohteessa omaloitteisesti dokumentoiden havaintojaan. Etätarkastukset eivät sovellu kaikkiin valvontakohteisiin ja niissä huomioidaan erityisesti mm. työturvallisuus.

Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, joka allekirjoitetaan ja tallennetaan ympäristötoimen tietojärjestelmään sekä käsiarkistoon. Tarkastuskertomus toimitetaan toiminnanharjoittajalle ja muille tarkastuksella läsnä olleille. Tarkastuskertomukset ovat julkisia asiakirjoja. Kohteiden valvontaan kuuluvat lisäksi vuosiraporttien, kuormitustietojen sekä muiden ympäristöselvitysten ja seurantatietojen tarkistukset. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa käyttää hallinnollisia pakkokeinoja antamiensa määräysten noudattamisen tehostamiseksi.

Ensimmäinen valvontaohjelman mukainen tarkastus tehdään vuoden sisällä lupa-/ilmoituspäätöksen myöntämisestä tai toiminnan rekisteröimisestä tai toiminnan käynnistymisestä. Tämän jälkeen valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia tehdään kohteen valvontaluokan mukaisin määräajoin, ellei tarvetta muuhun ilmene. Kohteeseen tehdään valvontaohjelman mukainen tarkastus myös siinä tapauksessa, jossa tarkastus ajoittuu samalle vuodelle kuin toiminnan päättymisen, ellei sitä nähdä erityisistä syistä tarpeettomaksi. Lupahakemuksiin ja ilmoituksiin liittyvät tarkastukset ovat osa päätösvalmistelua eivätkä sisälly suunnitelmalliseen valvontaan.

Ympäristönsuojelulain muutoksen (423/2015) myötä ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamiset poistuivat. Ennen lainmuutoksen voimaantuloa annetuissa ympäristölupapäätöksissä määrätty lupamääräysten tarkistamista koskeva velvoite raukesi ja valvontaviranomaisen on säännöllisessä valvonnassa arvioitava tällaisten lupien 89 §:n mukainen muuttamisen tarve viimeistään vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin tarkistamista koskeva hakemus oli määrä jättää lupaviranomaiselle.

Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aiheutta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveys- tai ympäristöhaittaa, toiminta on tarkastettava tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla (YSL 169 §).

Ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen tarkastusten maksullisuus

Ympäristönsuojelulain mukaista valvontasuunnitelmaa toteutetaan valvontaohjelman mukaisesti, ja ohjelma toimii perusteena valvontamaksun perimiselle (YSL 205 §). Maksu voidaan periä valvontaohjelman mukaisista tarkastuksista sekä muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta. Tarkastusmatkaan käytetty aika sisältyy tarkastuksesta perittävään maksuun.

Määräaikaisvalvonnassa havaittujen puutteiden takia tehdystä uusintatarkastuksesta voidaan periä maksu. Maksu voidaan periä tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen, kehotuksen, määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi (YSL 169 §). Lisäksi maksu voidaan periä YSL 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi tai taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi. Muusta valvontaohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta peritään tuntitaksan mukainen maksu.

Maksua ei peritä tarkastuksista, jotka liittyvät ympäristönsuojelulain mukaisen luvan, ilmoituksen tai rekisteröinnin käsittelyyn. Toiminnan lopettamiseen liittyvät lopputarkastukset eivät myöskään kuulu valvontaohjelman mukaisiin tarkastuksiin eikä niistä peritä maksua.

Jätelain valvonta ja tarkastusten maksullisuus

Kunnan viranomaisen voi periä maksun jätelain 144 §:n mukaan valvontasuunnitelmaan perustuvien laitosten ja yritysten määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista, jotka koskevat jätteen ammattimaista keräystä ja toiminnoista, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja. Jätteen ammattimaista keräystä koskevan ilmoituksen käsittelyyn liittyvä tarkastus sisältyy ilmoituksen käsittelymaksuun.

Jätehuoltorekisteriin merkittyjen toimintojen valvontaohjelman mukaisista tarkastuksista sovitetaan toiminnanharjoittajan kanssa etukäteen ja niistä peritään taksan mukainen maksu. Kansainvälisten siirtojen tarkastuksista ei taksassa ole määritelty erillistä maksua.

Maksu voidaan periä myös tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen roskaantuneen alueen siivoamismääräyksen, yksittäisen määräyksen sekä rikkomuksen tai lainlyönkin oikaisemiseksi annetun määräyksen antamisesta ja valvonnasta (Jätel 75, 125 ja 126 §).

8. VALVONNAN ORGANISOINTI JA RESURSSIT

Henkilöstöresurssit

Ympäristönsuojeluyksikön henkilöstöön kuuluu ympäristönsuojelupäällikkö ja 13 ympäristötarkastajaa. Ympäristötoimen johtajana ja Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan esittelijänä toimii ympäristöjohtaja. Ympäristötoimen ympäristönsuojeluyksikön työpanoksesta noin 25 % kohdistetaan valvontaan. Ympäristönsuojeluyksikön tarkastajista 12 osallistuu valvontaan ja yksi hoitaa pääsääntöisesti ilmanlaadun seuranta.

Valvontatoimia kehitetään jatkuvasti toimialoittaisissa tiimeissä ja puolivuositain pidettävässä kehittämisspäivässä. Tiimityöskentelyn tavoitteena on yhdenmukaistaa toimialakohtaista valvontaa, välittää koulutusten tietoa sekä tehdä linjauksia merkittävistä valvontaan liittyvistä kysymyksistä yhteistyössä ympäristönsuojelupäällikön kanssa. Lainsäädännön valvontaa koskeviin muutoksiin on perehtynyt yksi ympäristötarkastaja.

Ympäristölupapalveluilla, ilmoituksenvaraisilla ja rekisteröidyillä kohteilla on nimetty sekä vastuvalvoja että varavalvoja. Lupapalveluisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen kohteiden valvontasuunnitelman mukaiseen määräaikaistarkastukseen kuluva kokonaisajan on arvioitu olevan keskimäärin kolme työpäivää.

Maa-aineslupan ja yhteislupan mukaisten kohteiden käytännön valvonnan hoitaa neljä ympäristötarkastajaa. Kullekin kohteelle on nimetty vastuvalvojat ja yksi tarkastaja valvoo keskimäärin 37 maa-aineslupakohdetta vuosittain. Maa-ainesvalvontaan kuluva kokonaisaika vaihtelee kohteittain.

Jätelain mukaisesta valvonnasta määrällisesti eniten on roskaantumiseen liittyviä tapauksia. Suurin osa roskaantumistapauksista pystytään hoitamaan sujuvasti vaikeimpien tapausten viedessä useiden työpäivien työpanoksen. Roskaamisasioiden valvonta on hajautettu kaikille ympäristötarkastajille ja muu jätelain mukainen valvonta on keskitetty neljälle tarkastajalle.

Valvontatoimet keskitetään ensisijaisesti kohteisiin, joissa ympäristön pilaantumisen riski on suurin huomioiden toiminnanharjoittajan toiminta (selvilläolovelvollisuus, YSL 6 §). Valvontatoimien tarvetta voi syntyä myös äkillisten ympäristövahinkojen vuoksi. Tulevaisuudessa valvontaa joudutaan priorisoimaan enemmän. Esimerkiksi valtiolta on siirtynyt kunnille valvottavia kohteita, mikä edellyttää valvonnan työpanosta. Lähtökohtaisesti valvontasuunnitelman mukaisten kohteiden tarkastukset ovat ensisijaisia verrattuna yleisöilmoituksin tuleviin roskaantumisvalituksiin, mikäli niistä ei aiheudu akuuttia ympäristön pilaantumista.

Viranomaisten välinen yhteistyö

Ympäristötoimen tarkastajat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen määräaikaistarkastuksille.

Pelastusviranomaisen kanssa tehdään yhteistyötä määräaikaivalvontatarkastusten lisäksi tapauskohtaisesti esim. kemikaalikohteiden osalta sekä onnettomuus- ja poikkeustilanteissa, joista voi koitua haittaa ympäristölle.

Muita yhteistyöviranomaisia ympäristötoimen valvontatyössä ovat tapauskohtaisesti Ruokavirasto, TUKES, poliisi, syyttäjälaitos, vesihuoltolaitokset, jätehuoltoviranomaiset, rakennusvalvonta, maaseututoimi ja kuntien muut yksiköt sekä tarvittaessa toimialueen ulkopuolisten kuntien viranomaiset.

SYKE on toimivaltainen viranomaisen jätteiden kansainvälisten siirtojen valvonnassa ja vastaa valvonnan edellyttämästä yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten (ELY-keskus, kunta, tulli ja poliisi) kanssa.

Käytössä olevat tietojärjestelmät

Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatyökaluna käytetään Trimble Locus -paikkatietojärjestelmän ympäristövalvontasovellusta. Järjestelmä toimii lupa- ja valvontatietojen rekisterijärjestelmänä ja on tarkoitettu viranomaiskäyttöön. Järjestelmän lupapuolelle tallennetaan valvottavien lupakohteiden perustiedot ja kirjataan kohteeseen liittyvät luvat ja päätökset. Valvontapuolelle kirjataan valvontatapahtumat, kuten tarkastukset, vuosiraportit ja neuvottelut toiminnanharjoittajan kanssa. Tarkastuskertomukset, päästö- ja vuosiraportit sekä muut kohteeseen liittyvät asiakirjat tallennetaan järjestelmään liitetiedostoina. Kunkin kohteen vastuuvalljoilla on velvollisuus pitää kohteen valvontatiedot ajantasaisina. Järjestelmään tallennetaan myös ympäristötoimelle tulleita valituksia sekä muita yksittäisiä valvontatoimia. Tietojärjestelmää päivitetään säännöllisesti ja sitä kehitetään mahdollisimman käyttäjäystävälliseksi ja tehokkaaksi valvonnan työkaluksi.

Ympäristötoimessa on vuodesta 2018 saakka ollut käytössä Trimblen sähköinen lupa- ja asiointipalvelu ePermit. Palvelu ei ole vielä käytössä kaikkien lupahakemuksen osalta, mutta sitä kehitetään ja laajennetaan koko ajan. ePermit-järjestelmän kautta vireille tulleet lupahakemukset ja ilmoitukset voidaan siirtää suoraan Trimble Locuksen lupapuolelle, joka vähentää kirjaamisen tarvetta.

Ympäristöhallinnon ylläpitämää ympäristönsuojelun valvonnan sähköistä asiointijärjestelmää (YLVA) käytetään kerätessä käyttö- ja päästötarkkailuja koskevia tietoja toiminnanharjoittajilta. Vuoden 2020 alusta lähtien energiantuotannon valvontakohteet ovat raportoineet ympäristötoimelle YLVA -tietojärjestelmän kautta. Maa-ainesten oton seurannan ja valvonnan tukena hyödynnetään ympäristöhallinnon NOTTO -tietojärjestelmä, johon toiminnanharjoittajat lähettävät vuosittain tiedon mm. otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta. Lisäksi ympäristönsuojelun valvonnassa hyödynnetään ympäristöhallinnon avoimia ympäristö- ja paikkatietojärjestelmiä, kuten Hertta- ja Karpalo -palveluita.

Valvonnan tueksi on laadittu prosessikuvauksia, toimialakohtaisia valvonta- ja menettelyohjeita sekä tarkastuslistoja, jotka tehostavat ja yhdenmukaistavat valvontatyötä.

Prosessikuvaukset, valvonta- ja menettelyohjeet sekä tarkastuslistat on taltioitu Tekevä -toimintajärjestelmään, jossa niitä päivitetään säännöllisesti.

9. VALVONTAOHJELMA JA VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ympäristötoimen valvontaohjelma on erillinen asiakirja. Valvontaohjelma koostuu yhteenvedosta ja ympäristönsuojeluyksikön sisäiseen käyttöön tarkoitettusta kohde- ja valvontataulukosta, joka on valvojan keskeinen työkalu. Valvontaohjelma sisältää suunnitellut valvontatoimenpiteet tulevalle vuodelle. Valvontaohjelma ei ole julkinen asiakirja. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta hyväksyy ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvontaohjelman yhteenvedon vuosittain.

Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukainen valvontaohjelma sisältää kohdekohtaisen riskinarviointiin perustuvan valvontaluokan, suunnitelman vuosittain tehtävistä määräaikaistarkastuksista, toteutuneista tarkastuksista ja tiedot vuosiraporttien toimittamisesta. Valvontaohjelman tietoja päivitetään jatkuvasti uusien ja poistuvien toimintojen osalta tai valvontaluokan tai muiden tietojen muuttuessa.

Jätelain valvontasuunnitelma voidaan jätelain 124 §:n nojalla yhdistää ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaiseen valvontaohjelmaan.

Valvontaohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain. Valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan seuraamalla tarkastusten määrää kohdeluokittain sekä arvioimalla suunnitelmalliseen valvontaan käytetyn työajan osuutta. Ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvontaohjelman toteuma raportoidaan vuosittain ympäristötoimen johtokunnalle.